

“През тия всичките дни, можеш да си въобразиш, какво ми беше на душата, - през всичките тия дни, най-черни от черните в новата история на България.

Помисли си — пет държави против тая бедна България, - пет сили, не — шест, заедно с най-ужасната — защото е най-мръсната, - холерата.²⁸

За срещата си с поета през Междусъюзническата война, след сръбския пробив при Брегалница, Данаил Карпачев разказва:

“Срещнахме се на старата граница при “Сива кобила” в Осоговските планини, гдето Яворов, хвърляйки погледи към Плачковица и Пониква, за първи път видях да рони сълзи поради катастрофата. Той беше като оня командир, който хвърля в боя последния резерв — себе си, за да изтръгне победата. Нашите войски обаче, особено след боя на Калиманското поле, спряха сърбите.”²⁹

Идва краят на Междусъюзническата война. След сключването на Букурещкия мирен договор от 28 юли 1913г. и жестоката подялба на Македония между Сърбия и Гърция, като само една малка незначителна част от нея е оставена на България, ВМОРО активизира своята дейност изпраща апели и свои представители до Великите сили. Издига и лозунга за автономна Македония.

Запазена е черновата на един изключителен по своята същност документ, подписан от Яворов, в който се разкрива предприетата от организацията тактика. Той има следното съдържание:

“ДЕКЛАРАЦИЯ НА ВМОРО

по повод разкъсването на Македония след Букурещкия договор

Организацията посрещна с велико огорчение жестокото дело на Балканската конференция в Букурещ. Македония, страната на епическите борби за освобождение от турско робство, е разпокъсана, за да бъде хвърлена в едно ново робство още по-тежко: робство под гърци и сърби. Десетмесечният режим на тия нови владетели в засвоените от тях македонски покрайнини няма подобен равен на себе си пример в историята на човечеството по жестокост и бузскруполност. Прочее, гласът на македонското българско население остана да вопие за праведен съд! И революционната организация в един момент на суетна надежда беше сложила своите изпитани

28. Пак там, с. 253.

29. Крапчев, Д. *С Яворов на война*. В: Спомени за П.К. Яворов..., с. 206.